

Strefa Ruchu

8	Owładnięci terażniejszością: o słuchaniu poezji i czytaniu muzyki	Michalina Kmiecik
11	<i>The End of Poetry</i>	Dominika Micał
13	Muzyczno-poetyckie transformacje	Małgorzata Gąsiorowska

Festiwal WarszeMuzik, fot. Maciek Jazwiecki

Relacje

16	Laureaci i kandydaci w małym dworku	Gabriela Gacek
18	Festiwal zapomnienia	Filip Lech
19	Carillonowe nowości	Ewa Palińska
20	Sieć efemerycznych nitek	Krzysztof Stefański, Piotr Tkacz
21	Słuchowisko Sokołowsko	Marta Konieczna
22	Harmonia głosów na Forum	Aleksandra Wróblewska
24	Róg obfitości w kolorach tęczy	Eva Maria Jensen
25	Miłość i śmierć w pięknych dekoracjach	Jacek Marczyński

Wydawnictwa

26	Chopin słodko-gorzki	Marcin Majchrowski
27	Wszyscy ludzie będą braćmi?	Krzysztof Kwiatkowski
28	Pieśni o życiu i śmierci	Witold Paprocki
29	Intensywność w kilku dawkach	Piotr Mika
29	Tombeau de Bach	Karolina Kolinek-Siechowicz
30	Upiorna opera	Katarzyna Ryzel
30	Szaty nomady	Łucja Siedlik
30	Loop życia i śmierci	Katarzyna Ryzel
32	American dream. Polscy twórcy za oceanem	Ewa Chorościan
32	Rówieśnik nowoczesności	Karolina Felberg
Zagranica		
34	Suspens sezonu jesiennego	George Grella
Swoboda Ruchu		
36	Warszawska Opera Kameralna: 60 lat	Małgorzata Komorowska
38	Gdy odchodzi wielki człowiek	Maksymilian Kapelański
41	Muzyczna perła w Koronie. Zapiski o dawnej muzyce i muzykach Gdańska (3): Żywoć gdańskiego kapelmistrza	Andrzej Szadejko

Od redakcji

4	Dotyk poezji	Krzysztof Stefański
5	Aktualności	
	Felieton	
44	Czy był to Hermes?	Rafał Wawrzyńczyk
	Z Archiwum R	
44	Poezja wzburzona muzyką	Katarzyna Ryzel
	Rekomendacje	
45	Wydarzenia muzyczne	poleca redakcja
	Historie z fotografii	
46	Stradivarius z bawelny (2)	Olgierd Pisarenko

DOTYK POEZJI

✍ Krzysztof Stefański

Przez ponad sześć lat, gdy „Ruch Muzyczny” ukazywał się jako miesięcznik, każdy numer rozpoczynał się wierszem. Wszystko za sprawą ówczesnego redaktora naczelnego Tomasza Cyza i przyjętej przez niego zasady, „że bez poezji w życiu muzycznym ani rusz”, jak pisał w swoim pożegnalnym wstępie. Po powrocie w 2020 roku formuły dwutygodnika wiersze na naszych łamach już nie ukazują się tak regularnie, ale to nie znaczy, że zasada ta straciła na aktualności. Dość wspomnieć artykuł Michała Zdunika z numeru #10/2021 o muzyczności poezji Wojciecha Kassa i Grzegorza Kwiatkowskiego. I że tematem tego numeru są różne – nie zawsze oczywiste – związki muzyki i poezji.

„Nasze pierwsze zetknięcia z muzyką i poezją to doznania haptyczne: zostajemy dotknięci poszczególnymi brzmieniami i obrazami” – pisze Michalina Kmieć w przepięknym esejie o muzyczności poezji, której sens często ujawnia się w wykonaniu, w dźwięku. Użyta przez autorkę metafora dotyku wydaje mi się kluczowa – w obcowaniu z poezją (i muzyką) potrzebne jest pewne przeżycie, poruszenie. Spotkanie osobiste, wręcz intymne. To doświadczenie, którego nie sposób zadekretować; które nie bierze się z ogłoszenia roku tego czy innego poety – ze względu na okrągłą rocznicę urodzin czy śmierci.

Nie tak dawno uczestniczyłem w pracach komisji oceniającej wnioski na stypendia twórcze miasta Wrocławia. Wysyp projektów odwołujących się do utworów Tadeusza Różewicza nie pozostawiał wątpliwości – w bieżącym roku mija 100 rocznica jego urodzin. Cokolwiek napisał, chciano poddać chyba wszystkim możliwym umuzyycznieniom – elektronicznie, eksperymentalnie, jazzowo, popowo, operowo i z ukulele. W większości bez głębszej refleksji nad dorobkiem i myślą poety, właściwie można by wstawić tam dowolne nazwisko. A on, paradoksalnie, przecież notował: „Muzyka – dźwięk i obraz – metafora wydały mi się nie skrzydłami, które unoszą poezję od twórcy do odbiorcy, ale balastem, który należy odrzucić, aby poezja mogła się podnieść i stać się na razie zdolna nie do dalszego lotu, ale do dalszego życia”. Żeby poezja Różewicza mogła dalej żyć, rekomendowałem więc odrzucenie większości wniosków. Choć znaleźć można też całkiem udane przykłady umuzyzczenia jego twórczości. Małgorzata Gąsiorowska, przyglądając się różnym strategiom opracowań poezji w twórczości polskich kompozytorów XX wieku, wymienia między innymi *Poezje* Kazimierza Serockiego. Dodałbym tu jeszcze – z nieco młodszego repertuaru – *Pięć śpiewów z klatki* PRASQUALA. Co łączy te utwory? Żaden nie powstał z okazji rocznicy.

Rok Reja, Miłozza, a teraz Lema – każdy przyniósł wysyp okolicznościowych utworów „do słów”. Tendencja ta stanowi punkt wyjścia dla rozważań Dominiki Micał, która stwierdza, że skojarzenie kompozytora z odpowiednim tekstem i „bycie dobrą swatką to sztuka nie lada”. Autorka szybko zresztą ucieka od rocznicowych utworów, by pisać o tych, które powstały jako wyraz erudycji twórców, ich osobistych doświadczeń czy gry z zawartymi w tekście sensami. Na drugim biegunie można umieścić „Projekt: Krynicki”. Byłem świadkiem tej spektakularnej katastrofy na festiwalu Malta w Poznaniu. Organizatorzy skupili się wyłącznie na stworzeniu rozbuchanego wydarzenia, którego wielkość miało podkreślić zaangażowanie jak największej liczby głośnych nazwisk. W medialnym szumie z trudem mogły wybrzmieć proste liryki Ryszarda Krynickiego. Jeśli były w stanie kogoś dotknąć, to tylko pandemicznie – przez wstawioną przez organizatorów szybę z pleksi.

Zamiast tego wolę więc przywołać głębokie przeżycia ostatnich dni. Koncert Juliana i Christopa Prégardienów na festiwalu Chopin i jego Europa z pieśniami do słów między innymi Herdera i Goethego poruszał wrażliwością artystów na muzykę i tekst, pięknymi głosami oraz znakomitą porozumieniem ojca i syna. Na festiwalu Ephemera performans Siksy, w którego tekst zostały wplecione fragmenty wierszy Danuty Wawiłowej i Zuzanny Ginczanki, ujmował bezpośredniością i siłą wyrazu. Akurat te muzyczno-poetyckie wydarzenia odbyły się poza kontekstem rocznicowym...

Cytat numeru:

Pisząc o *literaturze* czy *muzyce*,
piszemy również o sobie. A inni, w naszym pisaniu,
ODNAJDUJĄ ŚLADY
swoich przeżyć i doznań

--Michalina Kmieć

ruch
muzyczny

#18 2021 rok LXV

Dwutygodnik poświęcony muzyce poważnej
i życiu muzycznemu założony w 1945 roku

Redaktor naczelny
Daniel Cichy

Redaktor prowadzący
Krzysztof Stefański

Sekretarz redakcji
Maciej Kucharski
maciej_kucharski@pwm.com.pl

Festiwale, koncerty
Krzysztof Stefański
krzysztof_stefanski@pwm.com.pl

Muzyka dawna
Karolina Kolinek-Siechowicz
karolina_kolinek-siechowicz@pwm.com.pl

Dominika Micał
dominika_mical@pwm.com.pl

Muzyka współczesna, książki, płyty
Adam Suprynowicz
adam_suprynowicz@pwm.com.pl

Michał Mendyk
michal_mendyk@pwm.com.pl

Teatr muzyczny
Jacek Marczyński

Redaktorzy seniorzy
Józef Kański, Olgierd Pisarenko

Sekretariat
Katarzyna Dubiel
redakcja@ruchmuzyczny.pl

Dyrektor artystyczny
projekt graficzny
Marek Knap
marek.knap@asp.waw.pl

Studio graficzne
Natalia Cyrankiewicz, Andrzej Swat (prepress)

Redakcja i korekta
Maria Konopka-Wichrowska

Internet
Mateusz Ciupka
mateusz_ciupka@pwm.com.pl

Wydawca
Polskie Wydawnictwo Muzyczne
al. Krasińskiego 11a, 31-111 Kraków
Oddział w Warszawie
ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa
pwm@pwm.com.pl

Druk
Drukarnia Akapit sp. z o.o., Lublin
Nakład: 1200 egz.

Czasopismo patronackie wydawane na zlecenie
Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych,
a w tekstach przyjętych do publikacji zastrzega sobie prawo dokonywania
skróć, poprawek stylistycznych, zmian tytułów i śródtytułów.
Za treść reklam redakcja nie odpowiada.

Redakcja czynna od godz. 10.00 do 15.00

Adres
ul. Fredry 8, 00-097 Warszawa
tel.: +48 885 860 332
email: redakcja@ruchmuzyczny.pl
www.ruchmuzyczny.pl
f ruchmuzyczny
g ruchmuzyczny
Ruch Muzyczny

Kontakt telefoniczny w sprawie prenumeraty:
12 422 70 44 wew. 183 lub 885 860 336 (Jakub Stankiewicz),
mail: prenumerata@pwm.com.pl

„Ruch Muzyczny” jest dostępny dla niewidomych
informacje na www.defacto.org.pl